

Самостійна робота № 3

Тема роботи: Історія виникнення і розвитку волейболу.

Волейбол (англ. volleyball від volley - «ударяти м'яч з літа» (також перекладають як «літаючий», «повітряним») і ball - «м'яч») - вид спорту, командна спортивна гра, в процесі якої дві команди змагаються на спеціальному майданчику, розділеному сіткою, прагнучи направити м'яч на сторону суперника так, щоб він приземлився на майданчику супротивника (добити до підлоги), або гравець команди, що захищається, допустив помилку. При цьому для організації атаки гравцям однієї команди вирішується не більше трьох торкань м'яча підряд.

Волейбол - неконтактний, комбінаційний вид спорту, де кожен гравець має строгу спеціалізацію на майданчику. Найважливішими якостями для гравців у волейбол є стрибучість для можливості високо піднятися над сіткою, реакція, координація, фізична сила для ефективного твору атакуючих ударів.

Існують численні варіанти волейболу, відгалузулися від основного виду - пляжний волейбол (олімпійський вид з 1996 року), міні-волейбол, піонербол, парковий волейбол.

Походження волейболу

Деякі схильні вважати родоначальником волейболу американця Халстед із Спрінгфілда, який у 1866 році почав пропагувати гру в "літаючий м'яч", названу ним волейболом. Спробуємо простежити за розвитком предка волейболу.

Збереглися, наприклад, хроніки римських літописців 3 століття до нашої ери. У них описується гра, в якій по м'ячу били кулаками. До нашого часу дійшли і правила, описані істориками в 1500 році. Гру тоді називали "фаустбол". На майданчику розміром 90х20 метрів, розділеної невисокою цегляною стіною, змагалися дві команди по 3-6 гравців. Гравці однієї команди прагнули перебити м'яч через стіну на бік суперників.

Винахідником волейболу вважається Вільям Дж. Морган, викладач фізичного виховання коледжу Асоціації молодих християн у місті Холиоке (штат Массачусетс, США).

9 лютого 1895 в спортивному залі він підвісив тенісну сітку на висоті 197 см, і його учні, число яких на майданчику не обмежувалося, стали перекидати через неї баскетбольну камеру. Морган назвав нову гру «мінтонет». Роком пізніше гра демонструвалася на конференції коледжів асоціації молодих християн в Спрінгфілді і за пропозицією професора Альфреда Т. Хальстеда отримала нову назву - «волейбол».

У 1916 році були опубліковані перші правила волейболу.

Основні правила гри сформувалися в 1915-25 рр.. У країнах Америки, Африки, Європи практикувався волейбол з шістьма гравцями на майданчику, в Азії - з дев'ятьма або дванадцятьма гравцями на майданчику 11х22 м без зміни позицій гравцями під час матчу.

У 1922 році проведені перші загальнонаціональні змагання - в Брукліні відбувся чемпіонат YMCA за участю 23 чоловічих команд. У тому ж році була утворена федерація баскетболу і волейболу Чехословачії - перша в світі спортивна організація з волейболу. Була утворена комісія, до якої увійшли 13 країн Європи, 5 країн Америки і 4 країни Азії. Членами цієї комісії як основні були прийняті американські правила з незначними змінами: виміри проводилися в метричних пропорціях, м'яча можна було торкатися всім тілом вище пояса, після торкання м'яча на блоці гравцеві було заборонено повторне торкання підряд, висота сітки для жінок - 224 см, зона подачі була строго обмежена.

У 1949 році в Празі відбувся перший чемпіонат світу серед чоловічих команд. У 1951 році на конгресі в Марселі FIVB затвердила офіційні міжнародні правила, а в її складі були утворені арбітражна комісія і комісія з розробки та вдосконалення правил гри.

1980-і роки. Нові правила

У 1984 році Поля Або змінив на посту президента FIVB доктор Рубен Акоста, адвокат з Мексики. За ініціативою Рубена Акости проведені численні зміни в правилах гри, спрямовані на підвищення видовищності змагань. Напередодні Олімпійських ігор-1988 в Сеулі відбувся 21-й конгрес FIVB, на якому були прийняті зміни в регламенті вирішальної п'ятої партії: тепер вона повинна гратися за системою «раллі-пойнт» («розіграш-очко»). З 1998 року така система підрахунку очок поширюється на весь матч, в тому ж році з'явилося амплуа ліберо.

На початку 1980-х з'явилася подача в стрибку і майже перестала застосовуватися бічна подача, збільшилася частота нападаючих ударів із задньої лінії, відбулися зміни у способах прийому м'яча - перш непопулярний прийом знизу став панівним, а прийом зверху з падінням майже зник. Звузилися ігрові функції волейболістів: наприклад, якщо раніше в прийомі були задіяні всі шість гравців, то з 1980-х років виконання цього елемента стало обов'язком двох доігровщиків.

Гра стала більш швидкою. Волейбол збільшив вимоги до зростання й атлетичної підготовки спортсменів. Якщо в 1970-і роки в команді могло не бути взагалі жодного гравця зростом

вище 2-х метрів, то з 1990-х років все змінилося. У командах високого класу нижче 195-200 см зазвичай тільки сполучний і ліберо.

З 1990 року стала розіграватися Світова ліга з волейболу, щорічний цикл змагань, покликаний збільшити популярність цього виду спорту в усьому світі. З 1993 проводиться аналогічне змагання у жінок - Гран-прі.

Сучасний стан

З 2006 року FIVB об'єднує 220 національних федерацій волейболу, волейбол є одним з найпопулярніших видів спорту на Землі. У серпні 2008 року новим президентом FIVB був обраний китаєць Вей Цзічжун.

Найбільш розвинений волейбол, як вид спорту, в таких країнах як Росія, Бразилія, Китай, Італія, США, Японія, Польща. Чинним чемпіоном світу серед чоловіків є збірна Бразилії (2006), серед жінок - збірна Росії (2006).

8 листопада 2009 діючий переможець європейської волейбольної Ліги чемпіонів італійський "Трентіно" завоював ще один трофей, ставши чемпіоном світу серед клубів.

Розвиток волейболу в Україні

Український волейбол зароджувався у м. Харкові: у жовтні 1925 р.

з м. Москви правила гри, волейбольні м'яч і сітку привіз директор науково-дослідного інституту фізичної культури **Блях В.А.**

Першими серед тих, хто розпочав грати у волейбол і надалі активно сприяв його розвитку, були Шелекетін Г., Єсипенко О. (одні з перших в СРСР заслужених майстрів спорту), Блях В., Блудов К., Бевз Л., Стрикунов В., Макрідін В., Брагінський С., Духовний С., Музикантський І. та ін.

З року в рік популярність волейболу зростала і розповсюджувалася до інших міст України (Києва, Дніпропетровська, Одеси, Полтави, Херсону). Бурхливому розповсюдженню гри сприяли товариські зустрічі українських кома

нд з командами Москви, Ленінграда, Баку та ін. Дуже велике значення для подальшого розвитку волейболу мало його включення до програми змагань Всерадянської спартакіади 1928 р.

Збірні УРСР на спартакіаді представляли чоловічі та жіночі команди м. Харкова, як найсильніші в Україні.

Переможцями серед чоловічих команд стала команда УРСР (Єлісєєв Є., Карський С., Музикантський І., Михайличенко В., Прусак Г., Соломін С., Шатоха А.), жіноча команда УРСР посіла друге місце (Воробйова М., Власова Л., Грудман А., Капустіна Н., Ніколаєва В., Сторожниченко Л., Шевцова З.).

Після Всерадянської спартакіади географія волейболу незмінно розширювалася. Виростала майстерність спортсменів інших міст України, зокрема, чоловічої команди Дніпропетровська, яка в 1931 р. нанесла поразку харківчанам – лідеру українського волейболу, і вийшла у число ведучих команд.

У перших чемпіонатах СРСР, які в 1933-1936 рр. називались «Всерадянськими волейбольними святами», чоловічі команди м. Харків і м. Дніпропетровськ (Баришніков Л., Великий С., Зігоровський І., Майзлес Л., Маховський Н., Русанов А. та ін.) поперемінно займали друге та третє місце.

Харківські волейболістки на Всерадянських волейбольних святах вигравали друге та третє місце. З 1938 р. чемпіонати СРСР проводилися серед клубних команд ДСТ та відомств.

У чемпіонаті СРСР 1940 року харківська жіноча команда «Спартак» зайняла 3-тє місце.

Серед тих, хто захищав спортивну честь Харківщини у ті далекі часи, слід відмітити Найман Т., Машталлер М. (перших майстрів спорту СРСР), Данілову Л., Бевз М., Маркову Н., Капустіну Н., Грудман А., Соколову О., Кухарчік Н., Воробйову М., Сторожніченко Л., Власову Л., Шевцову З.

Всезагального визнання та поважання заслужив «тренер усіх тренерів» Шелекетін Георгій Іванович, один із перших заслужених майстрів спорту СРСР. Взагалі з його ім'ям тісно пов'язана вся історія волейболу довоєнних часів як гравця і одночасно тренера, як доцента кафедри спортивних ігор та автора перших методичних та наукових видань з волейболу. В цілому, період 1925-1940 рр. був сприятливим у плані масового заняття населенням волейболом. У парках відпочинку багатьох міст на майданчиках за штучним освітленням тривали ігри, які часто закінчували далеко за північ. Так само і у небагатьох на той період спортивних залах тренування розпочиналися о 22-00.

Волейбол незалежної України

У нас є певні успіхи у дитячих і молодіжних командах, які представляють Україну на міжнародних змаганнях.

Так, у 2002 р. збірна команда України стала срібним призером Європи серед юніорок (головний тренер Перебийніс В. В., тренер – Єгізаров Г. Ш., провідний тренер – Бурма Л. Л.), а в 2005 р. збірна команда України виграла золоті медалі чемпіонату Європи серед дівчат (головний тренер – Перебийніс В. В., тренер – Остапенко М. П.). І це свідчить про високий професіоналізм наших тренерів.

Видатні волейболісти України

Український волейбол виховав цілу плеяду першокласних гравців, які у складі збірних команд СРСР вписали славу сторінку в історію радянського волейболу.

Першим представником України у складі збірної СРСР був гравець команди «Спартак» (Київ) М. Піменов – чемпіон світу 1949 р, 1952 р., чемпіон Європи 1950 р., 1951 р.

Починаючи з 1956 р., до збірних команд СРСР включається все більше вихованців з українських клубів.

Так вже у 1956 р. у складі збірної команди СРСР, що стала бронзовим призером чемпіонату світу, було чотири представники УРСР (Закржевський А., Мондзолевський Г., Тищенко І., Унгурс Е.).

Особливо варто відмітити виступ наших волейболістів на XIX Олімпійських Іграх (1968 р., Мехіко). У складі збірної СРСР, яка стала чемпіоном Олімпійських Ігор, сім золотих нагород вибороли представники українських клубів: Поярков Ю. – капітан команди, Беляєв В., Іванов В., Лапинський Є., Матушевас В., Міхальчук В., Терещук Б. І коли зважати, що у команді були ще два вихованця українських тренерів, два одесита –Мондзолевський Г. та Сибіряков Е., цей рік слід вважати дійсно тріумфальним для українського волейболу.

Беляєв Володимир Іванович

*(*7 грудня 1944 — український радянський волейболіст. Олімпійський чемпіон 1968 року.*

Проживав у Луганську з 1956 року. Навчався в Луганській ДЮСШ під керівництвом тренера І. Кравченка. Випусник факультету фізичного виховання і спорту ЛДП ім. Т.Г.Шевченка (1969).

Гравець ворошиловградської команди «Зірка» (1962–1973).

Нагороди:

- 1965— присвоєно звання «Майстер спорту СРСР»;o1967— чемпіон Спартакіади народів СРСР у складі збірної УРСР;o1967— чемпіон Європи у складі збірної команди СРСР, присвоєно звання «Майстер спорту СРСР міжнародного класу»;o1968, Мехіко— Олімпійський чемпіон у складі збірної команди СРСР, присвоєно звання «Заслужений майстер спорту СРСР»o1968— увійшов в десятку найкращих спортсменів УРСР;
- 1969, Уругвай— бронзовий призер Кубка п'яти континентів
- 1972— срібний призер чемпіонату СРСР у складі команди «Зірка» (Луганськ / Ворошиловград);
- 1973— переможець Кубка володарів кубків ЄКВ в складі команди «Зірка» (Луганськ / Ворошиловград);
- 1978— срібний призер чемпіонату СРСР разом з «Іскрою» (Луганськ / Ворошиловград);

- 1997— присвоєно звання «Відмінник народної освіти»;
- 2005— присвоєно звання «Почесний громадянин міста Луганська»;
- 2006— отримав нагороду «За розвиток регіону»;
- 2009— отримав медаль «За заслуги перед Луганщиною III ступеня».

У різні роки честь радянського волейболу на міжнародному рівні у складі збірної команди СРСР захищали представники українських команд та вихованці українських тренерів, переможці та призери Олімпійських Ігор, чемпіони світу та Європи: чоловіки – Беляєв В., Венгеровський Ю., Воронков П., Гордієнко О., Дилленбург А., Закржевський А., Запорожець О., Іванов В., Коров'янський Ю., Кривов В., Кузнецов А., Лапинський Є., Лашонов Ф., Люгайло С., Матушевас В., Міхальчук В., Молібога О., Мондзолевський Г., Панченко Ю., Піменов М., Поярков Ю., Сибіряков Е., Смугільов О., Сорокалет О., Терешук Б., Унгурс Е., Федяєв С., Фомін Д., Шадчин О.; жінки – Горбенко Н., Горбатюк (Маліночка) І., Гурєєва Л., Іванова (Губка) Л., Козакова О., Мишак (Волощук) В., Назаренко (Кузіна) Є., Осадча Л., Ростова Г., Романова (Задорожня) Н., Рудовська (Тимофєєва) Л., Соколовська (Ахамінова) О., Черкасова Т., Шкурнова (Позднякова) О.

Олена Рабігівна Соколовська (до 1981 — Ахамінова)
(народилася 5 жовтня 1961, у м. Свердловську, СРСР)—
радянська і українська волейболістка, нападаюча. Головний тренер ВК «Джінестра».
Заслужений майстер спорту СРСР (1980).

Волейболом почала займатися в ДЮСШ м. Свердловська. В чемпіонатах СРСР виступала за команди: 1977—1982 — «Уралочка» (Свердловськ), 1982—1989 — «МедІн» (Одеса).

Чемпіонка СРСР 1978—1982, срібний (1983) і бронзовий (1984) призер союзних першостей.

Володар Кубка СРСР 1983. Срібний (1979) і бронзовий (1983) призер Спартакіад народів СРСР (у складі збірних РСФСР у 1979 і Української РСР в 1983). Переможниця Кубка європейських чемпіонів 1981 і 1982. Володар Кубка володарів кубків ЄКВ 1983.

У складі збірної СРСР в офіційних змагання виступала у 1979—1983 роках. В її складі стала олімпійською чемпіонкою 1980, бронзовим призером Кубка світу 1981, чемпіонкою Європи 1979, срібним призером європейських першостей 1981 і 1983, учасницею чемпіонату світу 1982.

У 1989—1993 роках виступала за команди Фінляндії, у 1993—1994 — «Динамо-Джінестра» (Одеса, Україна), 1994—1995 — «Поліце» (Польща), 2-я половина 1990-х — команди європейських країн, 2002—2003 — «Хімік» (Южне, Україна).

З серпня 2006 року — головний тренер ВК «Джінестра» (Одеса). В якості тренера: срібний призер чемпіонату України (2006—07, 2007—08, 2009—10, 2010—11), володар Кубка України (2009—10, 2010—11).

Найкраща волейболістка Одеси XX століття.

Значного успіху досягла національна збірна жінок незалежної України, яка виборола бронзові медалі на чемпіонаті Європи в 1993 р. (Воливач Ю., Воронкіна О., Дубиніна М., Ільїна Т., Калашнікова Г., Коломієць А., Кравець А., Матешук В., Полякова М., Пухальська І., Сулим С., Троцько Л., тренери – Бузаєв В. М., Курильський Ю. І.).

ЗАВДАННЯ: Згинання та розгинання рук в упорі, на підлозі. Присідання на одній нозі.

Зворотній зв'язок з викладачем kotovae@ukr.net

ВИКЛАДАЧ: Котова Катерина Юріївна.